

Ilmiy-amaliy jurnal — Научно-практический журнал — Scientific and practical magazine

QONUNCHILIK MUAMMOLARI AXBOROTNOMASI

ISSN 2181-3361

2022-yil 2-son

БЮЛЛЕТЕНЬ

ПРОБЛЕМ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА

BULLETIN

OF LEGISLATIVE PROBLEMS

Абдуманноб РАХИМОВ,

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси мустақил изланувчи докторанти, юридик фанлар номзоди

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ВА ПАРЛАМЕНТИНИНГ ЎЗARO МУНОСАБАТЛАРИ

Аннотация. Мақолада Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Президентининг ўзаро муносабатлари, уларнинг ҳукумат ва давлат органларини шакллантиришдаги ҳамкорлиги, давлат ҳокимияти тизимида «мувозанат ва тийиб туриш» принципларини таъминлашдаги ўрни, Президентнинг парламент қонун ижодкорлигидаги иштироки, шунингдек уларнинг ҳуқуқий асосларини янада такомиллаштириш ҳақида фикр юритилади.

Калит сўзлар: конституция, қонун, парламент, президент, қонун ижодкорлиги, мувозанат ва тийиб туриш, принцип, ўзаро муносабатлар.

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы взаимоотношения Олий Мажлиса и Президента Республики Узбекистан, их сотрудничества в формировании правительства и органов государственной власти, роль в обеспечении принципов «баланса и противовесов» в государственном управлении, участие Президента в парламентском законотворчестве, а также дальнейшее совершенствование их правовой базы.

Ключевые слова: конституция, закон, парламент, президент, законотворчество, баланс и противовесы, принцип, взаимоотношения.

Annotation. The article discusses the relationship between Oliy Majlis and the President of the Republic of Uzbekistan, cooperation in the formation of the government and government bodies, their role in ensuring the principle of «equilibrium and restraint» in the public administration, the participation of the president in parliamentary legislation, as well as their legal framework.

Keywords: Constitution, Law, Parliament, President, Lawmand, Balance and Restraint, Principle, Relationship.

Кўплаб ҳуқуқшунос олимлар ва амалиётчилар Ўзбекистоннинг давлат бошқарувини «аралаш» шаклга эга бўлган, яъни парламентар ва президентлик республикалари хусусиятларини ўзида мужассам этган республика, деб ҳисоблайдилар. Бу икки олий давлат органининг роли ва функциялари, ўзаро муносабатларининг моҳиятини синчиклаб кўриб чиқиш орқалигина ушбу фикр асосли ёки асоссиз эканлигини аниқлаш мумкин. Мақолада масаланинг айнан шу жиҳатига эътибор қаратишни лозим топдик.

Олий Мажлис – Ўзбекистон парламенти

Маълумки, парламент мамлакат аҳолиси томонидан сайланадиган вакиллик органи, қонун чиқарувчи ҳокимият соҳиби, демократик давлат тизимининг ажралмас институтидир [1].

Парламент конституциявий-ҳуқуқий институт сифатида узоқ тарихга эга. Дунёдаги биринчи парламентлар (Англия парламенти, испан кортеслари) XII–XIII асрлардаёқ вужудга келган. Парламентлар қонун чиқарувчи орган (лотинча lex – қонун) деб ҳам аталган. Қонун чиқарувчи органлар деганда сиёсий институтлар тушунилган, уларнинг кучи аъзолари халқ вакиллари эканлигидан келиб чиқади [2].

Бироқ феодал тизимдаги синфий вакиллик

органларидан фарқ қилувчи умуммиллий вакиллик органи сифатидаги замонавий парламент тарихи буржуа инқилоблари давридан бошланади. Буржуа инқилоби ғалабасидан кейин парламент давлатнинг энг муҳим органига айланди. Айнан ўшанда парламентаризм қонун чиқарувчи ва ижро этувчи ҳокимиятлар ўртасидаги меҳнат тақсимооти билан тавсифланган, парламент жамият ҳаётида муҳим сиёсий ва мафкуравий ўрин тутган давлат бошқарувининг махсус тизими сифатида шаклланди ва кенг тарқалди [3]. Замонавий парламент умуммиллий вакиллик органи бўлиб, унинг асосий вазифаси ҳокимиятлар бўлиниши тизимида қонун чиқарувчи ҳокимиятни амалга оширишдан иборат [4].

Давлат ҳокимияти институти сифатида парламент икки тушунчада намоён бўлади: парламент ҳуқуқи ва парламентаризм.

Парламент ҳуқуқи парламентнинг мақоми, шаклланиш тартиби, ички тузилиши ва фаолиятини тартибга солувчи ҳуқуқий нормалар мажмуидир.

Парламентаризм эса давлат ҳокимияти органларини ташкил этиш тизими ҳисобланади. Бунда давлат бошқарувида парламент етакчи бўлиб, жамият ҳаётида муҳим ўрин эгаллайди.

Парламентаризм парламентсиз мавжуд бўла олмайди, ўз навбатида, парламент парламентаризмнинг қатор тамойилларига асосланади. Уларнинг энг асосийлари **ҳокимиятлар бўлиниши, вакиллик ва қонунийлик**дир.

Халқ ўз иродасига таянган ҳолда сайловлар орқали парламентни шакллантиради, ўз хоҳиш-истакларини мустақил равишда ифода этиш ва энг муҳим қарорлар қабул қилиш ваколатини олий давлат вакиллик органига ишониб топширади.

Мамлакатимизда олий давлат вакиллик органи Олий Мажлис бўлиб, қонун чиқарувчи ҳокимиятни амалга оширади. У бугунги кунда давлат ҳокимияти тизимида ниҳоятда муҳим мавқени эгаллаб бормоқда. Давлат раҳбари таъкидлаганидек, **«Бугунги Ўзбекистон – самарали парламентаризм институти фаолият кўрсатаётган мамлакатдир»** [5].

Ўзбекистон парламентининг Қонунчилик (қуйи) палатаси мамлакат аҳолиси манфаатларини, Сенат (юқори палата) эса ҳудудий вакиллик палатаси сифатида ҳудудлар манфаатларини ифода этади.

Назаримизда, Янги Ўзбекистонда анъанага айланиб бораётган **Президентнинг парламентга мамлакат ички ва ташқи сиёсатини амалга оширишнинг энг муҳим масалалари юзасидан мурожаатини эшитиш якуни бўйича қарор қабул қилиш Олий Мажлис палаталарининг биргаликдаги ваколатларига киритилса** мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Ўзбекистон Республикаси

Президентининг ҳуқуқий мақоми

Ўзбекистон Республикаси Президенти давлат ҳокимиятининг алоҳида институти сифатида ажралиб туради.

Президентлик институти давлат ҳокимияти тизимининг энг юқорисида туради, уларнинг фаолиятини назорат қилади ва кенг ваколатлар билан таъминланган. Шу нуқтаи назардан олганда уни алоҳида ҳокимият деб айтиш ўринли бўлади.

Фикримизча, бунинг ўзига хос бўлган сабаблари бор. Ўзбекистонда давлат тузилишининг конституциявий модели шундан иборатки, парламент ва президент муносабатларида «назорат ва мувозанат»ни таъминлаш орқали президентлик институтини чексиз ҳокимият органига айлантиришнинг олди олинган. Қолаверса, президент ваколатлари қанчалик кенг бўлмасин, улар чексиз эмас. Бу ваколатлар давлат ҳокимиятининг, бошқа давлат органларининг ваколатлари билан боғлиқ ва нафақат

ҳуқуқлар, балки ўзаро жавобгарлик билан ҳам тавсифланади.

Президентлик институтини ташкил этиш, унинг ваколатлари масалалари нафақат қонун чиқарувчи, балки ҳуқуқ доктринасининг ҳам муҳим манбаига айланган.

Академик А.Саидов, юридик фанлар докторлари Ф.Отахонов, А.Турсунов, О.Хусанов, Ҳ.Одилқориев, О.Махамеджанов, М.Мирақулов ҳамда бошқа ҳуқуқшуносларнинг ушбу йўналишдаги илмий тадқиқотларидаги фикрларига кўра, мамлакатимизнинг давлат ҳокимияти тизимида президентлик институти алоҳида ўринга эга.

Россиялик ҳуқуқшунос Б.Елисеев фикрича, президентлик институти интеграцион ҳуқуқий институт бўлиб, мақсади давлат институтлари фаолиятини мувофиқлаштиришдир ва унга президент ҳокимияти фаолиятини тартибга солувчи конституциявий нормаларга асосланган давлат бошқарувидаги президент ваколатлари мажмуи сифатида қаралиши керак [6].

Президентлик институти моҳиятини тушуниш учун уни тавсифловчи асосий хусусиятларни аниқлаш муҳим. Бу борада Б.Елисеев қуйидагиларни таъкидлайди: президент аҳоли томонидан сайланган давлат бошлиғи, у ижро ҳокимиятини бошқариши ёки ҳокимиятлар бўлиниши тизимида ҳакамлик қилиши мумкин; ташкилий жиҳатдан президент ҳеч кимга бўйсунмайди ва умуман бошқа давлат органларидан юқори даражада мустақилликка эга бўлса-да, бу уни қонунлар асосида фаолият юритиш ва уларга риоя қилиш мажбуриятидан озод қилмайди.

Конституциямизнинг 89-моддасига кўра, Президент давлат бошлиғидир ва давлат ҳокимияти органларининг келишилган ҳолда фаолият юритишини ҳамда ҳамкорлигини таъминлайди [7]. 2008 йилгача бўлган таҳририда Президент давлат ва ижро этувчи ҳокимият бошлиғи, айна вақтда Вазирлар Маҳкамасининг Раиси ҳисобланиши белгиланган эди.

Президентга давлат бошлиғи мақоми берилишининг объектив сабаблари бор. Масалан, Е.Козлова ва О.Кутафин фикрича, бу давлат ичкарисида ҳам, халқаро муносабатларда ҳам мамлакат нуфузини ошириш талабларидан келиб чиққан. Бу борадаги функцияларни ижро этувчи ҳокимият тизимида кирувчи энг юқори мансабдор шахс эмас, балки давлат бошлиғи бажариши мақсадга мувофиқ [3]. Агар ижро этувчи ҳокимиятнинг энг юқори мансабдор шахси давлат номидан иш олиб борса, бунда

у қонун чиқарувчи ҳокимият устидан ҳам катта мавқега эга бўлиши мумкин.

Конституциямизга биноан Президент фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларига, Ўзбекистон Конституцияси ва қонунларига риоя этилишининг кафили ҳисобланади. Конституция ва инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш механизмларининг узлуксиз ишлашини таъминлаш учун Президент шахсан масъулдир. У барча давлат ҳокимияти органлари ва мансабдор шахслардан фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларига, Конституция ва қонунларга қатъий риоя этишни талаб қилишга ҳақли. Шунингдек, ўзига ҳисобдор бўлган мансабдорлар, давлат органлари, давлат бошлиғи сифатида лавозимга тайинлаш тўғрисида таклиф киритадиган ҳокимият тузилмалари раҳбарлари фаолиятини юқоридаги талабларга қанчалик жавоб бериши асосида баҳолайди.

Президент ва Парламент

Бу икки муҳим субъект ўзаро муносабатларининг ҳуқуқий асослари Конституциямизнинг XVIII ва XIX бобларида белгиланган. Улар ўртасидаги ўзаро муносабатлар кенг кўламли масалаларни қамраб олган.

Хусусан: Президент тақдимида биноан Бош вазир номзодини кўриб чиқиш ва тасдиқлаш; Президентнинг Ўзбекистон Республикасига ҳужум қилинганда ёки тажовуздан бир-бирини мудофаа қилиш юзасидан тузилган шартнома мажбуриятларини бажариш зарурияти туғилганда уруш ҳолати эълон қилиш тўғрисидаги, шунингдек, умумий ёки қисман сафарбарлик эълон қилиш, фавқулодда ҳолат жорий этиш, унинг амал қилишини узайтириш ёки тугатиш ҳақидаги фармонларини тасдиқлаш Парламент (палаталарнинг биргаликдаги) ваколатига киради.

Яна бир эътиборли томони, ўзаро муносабатларнинг айрим жиҳатлари Олий Мажлис юқори палатаси – Сенатнинг мутлақ ваколатлари доирасида янада кенгроқ намоён бўлади.

Чунончи, Конституциямизнинг 80-моддасида белгиланганидек, Сенат Президентнинг тақдимида биноан Конституциявий судни ва Олий судни сайлайди, Судьялар олий кенгаши раисини тайинлайди, Ўзбекистон Республикасининг чет давлатлардаги дипломатик ва бошқа вакилларини, шунингдек Марказий банк Бошқаруви раисини тайинлайди ва уларни лавозимидан озод этади, Президентнинг Бош прокурорни, Ҳисоб палатаси раисини, Давлат хавфсизлик хизмати раисини тайинлаш ва уларни лавозимидан озод этиш тўғрисидаги фармонларини

тасдиқлайди.

Президент ва Парламентнинг биргаликдаги ваколатларини улар бажарадиган функцияларга кўра шартли равишда бир неча гуруҳларга бўлиш мумкин. Бу, **биринчидан**, уларнинг давлат ҳокимияти органларини ва мансабдор шахсларни шакллантиришда ўзаро муносабатларга киришиши бўлса, **иккинчидан**, Президентнинг Бош вазир номзодини кўриб чиқиш ва тасдиқлаш учун Олий Мажлисга тақдим этишидир.

Кўрииб турибдики, Президент давлат органларини шакллантириш ва мансабдор шахсларни тайинлашда катта ваколатларга эга. Буни бир қатор сабаблар билан изоҳлаш мумкин.

Мамлакат Президенти лавозимига сайланган шахснинг сайловолди дастури сайловчилар томонидан умумхалқ сайловлари орқали қўллаб-қувватланар экан, у, табиийки, ижро ҳокимиятини шакллантиришда маълум ваколатларга эга бўлиши керак. Унинг дастурини амалга ошириш асосан ижро этувчи ҳокимият зиммасига юкланганлиги сабабли уларни шакллантиришда Президентнинг алоҳида иштироки муҳим ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси давлат ҳокимиятининг тизими, ҳокимиятлар бўлиниши конституциявий принципига асосан, бирон-бир давлат ҳокимияти янгидан шакллантирилаётганда фақат битта ҳокимият тармоғига (мансабдор шахсга) боғлиқ бўлиб қолишига йўл қўймайди. Шу сабабли Конституциямизга мувофиқ, давлат ҳокимияти органларини шакллантиришда ҳам Президент, ҳам Олий Мажлис (ёки унинг битта палатаси) иштирок этади. Бу икки усулда амалга оширилади, яъни Президент муайян мансабдор шахсларни тайинлайди, парламент эса тасдиқлайди ёки парламент тайинлайди (ёхуд сайлайди), Президент эса номзодни тақдим (таклиф) қилади.

Президентга ушбу давлат ҳокимиятининг фаолияти билан боғлиқ бир қатор бошқа ваколатлар ҳам берилган. Мисол учун, Конституциянинг 86-моддасига кўра, Сенат Раиси номзодини Президент тақдим этади. Шунингдек, Президент Конституцияда белгиланган ҳолларда ва тартибда Олий Мажлисни тарқатиб юборади. Президент бу ваколатдан тинчликка ва давлат ҳокимияти органлари ўзаро муносабатларига таҳдид соладиган зиддиятлар вужудга келганда, давлат бошқаруви боши берк кўчага кириб қолганда уни ҳал қилишнинг ҳуқуқий воситаси сифатида фойдаланади.

Конституцияда Президент томонидан Олий Мажлисни тарқатиб юбориш учун қатор асослар кўзда тутилган: **биринчиси**, Қонунчилик палатаси ёки Сенат таркибида уларнинг нормал фаолиятига таҳдид солувчи ҳал қилиб бўлмайдиган ихтилофлар юз берганда; **иккинчиси**, улар бир неча марта Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига зид қарорлар қабул қилганда; **учинчиси**, Қонунчилик палатаси билан Сенат ўртасида Олий Мажлиснинг нормал фаолиятига таҳдид солувчи ҳал қилиб бўлмайдиган ихтилофлар юз берганда; **тўртинчиси**, Олий Мажлис томонидан Бош вазир лавозими га номзод икки марта рад этилган тақдирда.

Кўплаб мамлакатларда бўлгани каби бизда ҳам Президент ва Парламент тенг қонунчилик ташаббуси ҳуқуқига эга. Давлат бошлиғи қонун лойиҳаларини қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи асосида парламент қўйи палатасига киритади. Қонунни фақат Қонунчилик палатаси қабул қилади, Сенат маъқуллайди, Президент эса имзолайди ва эълон қилади.

Давлат бошлиғи ўз ваколати доирасида қонун қабул қилиш ҳуқуқига эга бўлмаса-да, бироқ қонунларни қабул қилиш жараёнида Олий Мажлис фаолиятига кучли таъсир ўтказиш ваколатига эга. Бу давлат бошлиғининг Олий Мажлисга мамлакат ички ва ташқи сиёсатини амалга оширишнинг энг муҳим масалалари юзасидан мурожаат қилиш ҳуқуқи институтидир. Чунки Конституциямизнинг 93-моддасига кўра, Президент мамлакат ички ва ташқи сиёсатини амалга оширишнинг асосий йўналишларини белгилайди.

Давлат бошлиғи Олий Мажлисга Мурожаатномасида давлат томонидан ўтган йилда амалга оширилган ишлар якунларини сарҳисоб қилади, келажакда жамият ва давлатни ривожлантиришнинг асосий йўналишлари белгилаб олинади. Ўзбекистон Президентининг давлат ҳокимияти органлари ва жамоат бирлашмаларининг кейинги фаолиятига оид позицияси акс эттирилади.

Давлат бошлиғининг парламент қонун ижодкорлиги жараёнида иштирок этишининг яна

бир асосий шакли унинг шу соҳадаги ваколатларини амалга оширишидир. Парламент қонун ижодкорлигида Президент қонунларни қабул қилиш ва уларнинг юридик кучга эга бўлиши тартиб-таомилларида иштирок этади. Бунинг моҳияти шундаки, яъни Президент томонидан имзоланиши ва эълон қилиниши ҳар бир қонун юридик кучга эга бўлишининг муҳим шартидир. Президент ўз эътирозларини илова қилиб, қонунни такроран муҳокама қилиш ва овозга қўйиш учун Олий Мажлисга қайтаришга ҳақли. Аслида, Президентнинг ушбу ваколатига унинг Парламент қонун ижодкорлиги жараёнидаги иштироки шаклларида бири сифатида қараш ўринли.

Лекин бу ерда бошқа бир масала ҳам бор. Масалан, Президент парламент томонидан имзолаш учун юборилган қонунни битта нормаси юзасидан ўз эътирозини билдирса, бутун бир қонунни такроран муҳокама қилиш ва овозга қўйиш учун Олий Мажлисга қайтаришга мажбур. Чунки унга бошқа йўл қолдирилмаган. Эҳтимол, **бундай ҳолатларда ўзаро маслаҳатлашув институтидан фойдаланиш механизмини жорий қилиш керакдир?** Албатта, бу келгусида ўз ечимини кутиб турган масалалар сирасига киради.

Айтмоқчимизки, Президент ўз эътирозлари билан Олий Мажлисга қайтарилган қонунни аввалги қабул қилинган таҳририда тегишинча Қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенати аъзолари умумий сонининг камида учдан икки қисмидан иборат кўпчилик овози билан маъқуллаш тартибига йўл қўймаслик керак. Тўғри, бу масалага конституциявий меъёр сифатида қаралганда муаммо йўқдек, бироқ бундай амалиёт амалда ҳеч бўлмаганда бир мартаба қўлланилса, Парламент ва Президентнинг қонун ижодкорлиги жараёнидаги ўзаро муносабатларига салбий таъсир ўтказади.

Мухтасар айтганда, Президент ва Парламент ўзаро муносабатларининг ҳуқуқий асослари мунтазам такомиллаштириб борилиши Учинчи Ренессанс йўлидаги Янги Ўзбекистон шароитида янада муҳим аҳамият касб этади.

Иқтибослар / Сноски / References

1. Баглай М.В., Туманов В.А., Малая энциклопедия конституционного права. – М.: 1989. – М.: 1998. – С.300.
2. Сравнительное правоведение / Отв.ред.В.Е.Чиркин. – М.: 1996. –505
3. Козлова Е.И., Кутафин О.Е. Конституционное право Российской Федерации: Учебник. - М.: Юрист, 1996. - С. 325, 337.
4. Конституционное (государственное) право зарубежных стран: Учебник: в 4 т. Т.2/отв.ред.Б.А.Страшун. – М.: 1995. –С.96.
5. Янги Ўзбекистон стратегияси (Матн) / Ш.М.Мирзиёев. – Тошкент: «O'zbekiston» нашриёти, 2021. – Б.87.
6. Елисеев Б.П. Нормативно-методическое обеспечение деятельности государственного органа. - М.: 1997. - С. 25-31.
7. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. Тошкент - Ўзбекистон, 2017. – Б. 43.

МУНДАРИЖА — СОДЕРЖАНИЕ — CONTENTS

Шавкат МИРЗИЁЕВ Конституциявий ислохотлар – Янги Ўзбекистонни барпо этиш йўлидаги объектив зарурат	1
Янги Ўзбекистон – конституциявий ислохотлар йўлида (Қонунчилик муаммолари ва парламент тадқиқотлари институти ходимларининг Конституцияга таклифлари)	6
Ходжимурод ОДИЛҚОРИЕВ Янги Ўзбекистоннинг моҳияти – ижтимоий-ҳуқуқий давлатчилик	8
Миродил БАРАТОВ, Анвар АҲРОРҚУЛОВ Нотижорат ташкилотларнинг жавобгарлигини белгилаш: воқелик ва истиқболлар	12
Абдуманноб РАХИМОВ Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Парламентининг ўзаро муносабатлари	16
Шавкатжон РАХИМОВ Сув ва сувдан фойдаланиш соҳасидаги қонун ҳужжатлари ижроси устидан прокурор назоратининг ҳуқуқий асослари	20
Абдумурад ХАКБЕРДИЕВ Ҳакамлик судларининг ҳуқуқий ҳолати	24
Ҳайдарали ЮНУСОВ Европа Иттифоқининг қонунчилик ҳужжатлари: юридик табиати ва ўзига хос хусусиятлари	27
Дониёр РАДЖАПОВ Соғлиқни сақлаш борасидаги қонунчилик ижроси устидан прокурор назоратини такомиллаштириш	30
Саидахмад ИШАНХОДЖАЕВ Германияда миграция жараёнини бошқаришнинг ўзига хос жиҳатлари	32
Бобур ОТАЖАНОВ Иқтисодий суд ишларини юритиш жараёнида прокурорнинг ўрни	35
Голибжон МАҲАММАДЖАНОВ Анъанавий ва замонавий жамиятларда ижтимоий-сиёсий институтларнинг ўзаро боғлиқлиги	38
Шохруххон САИДОВ Хорижий мамлакатларда прокуратура органларининг ҳуқуқ ижодкорлиги жараёнида иштироки: шакллари ва ўзига хос жиҳатлари	41
Новый Узбекистан – на пути конституционной реформы (предложения сотрудников Института проблем законодательства и парламентских исследований в Конституцию)	44
Ботир САМАРХОДЖАЕВ, Артем МАНСУРОВ Международный коммерческий арбитраж: вопросы признания и приведения в исполнение обеспечительных мер	46
Алимжан АКИЛОВ, Бобур АЛИМОВ Роль парламентской дипломатии во внешней политике Нового Узбекистана	49
Бердах ДАУМЕНОВ Усиление конституционной гарантии на равный доступ к государственной службе	51
Дмитрий РАХМАНОВ Актуальность научно-экспертного обеспечения деятельности парламента Республики Узбекистан	53
Алишер МАКСУДОВ Имплементация модельных законодательных актов — средство унификации и гармонизации национального законодательства	55
Ярослав КВИТКОВ Обеспечение транспарентности административного судопроизводства — фактор усиления общественного контроля в Республике Узбекистан	58
Laziza NIYOZOVA Legal basis for the application of international law by the courts	61